

Rusya ve Yunanistan Arasındaki Kriz Derinleşir mi?

Yunanistan 11 Temmuz'da "ülkenin millî güvenliğini tehdit edici hareketlerde buldukları" gerekçesiyle iki Rus diplomatı sınır dışı etti, iki diplomat için de ülkeye giriş yasağı kararı aldı. Yunan hükümet sözcüsü Dimitris Tzanakopoulos, söz konusu dört diplomat hakkında alınan kararlar ile ilgili olarak Yunanistan'ın uluslararası hukuku ihlal eden davranışlara karşı cevap verdiğini açıkladı. Ortodoksluk ve kültürel yakınlıkla asırlardır iyi ilişkilere sahip olan Yunanistan ve Rusya, bu olayla birlikte ciddi bir diplomatik krizin içerisine girdi.

Birçok uzman, kararın ana amacının Rusya'nın Yunanistan'daki etkisini arttırma girişimlerine karşılık vermek olduğunu belirtti. Atina ve Moskova arasında son iki yıldır bölgedeki güvenlik konularıyla alakalı yaşanan gerginlik, bu olayla birlikte görünür hale geldi. Yunan basını Atina'nın diplomatlara yönelttiği suçlamalar arasında bilgi toplama ve yayma, devlet görevlilerine rüşvet verme gibi maddelerin bulunduğunu yazdı.

Moskova da Atina'nın kararına misilleme olarak iki Yunan diplomatın Rusya'dan gönderileceğini duyurdu. Ayrıca Rusya Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada Yunanistan'ın aldığı karar kınandı ve "Yunan hükümetinin Rus karşıtı kararlar almasının arkasındaki sebep Washington'dur." denildi.

Rusya Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Maria Zaharova da "Bazı Batılı ülkeler Rus diplomatların sınır dışı edilmesi için Yunanistan'a baskı uyguluyor." iddiasında bulundu. Özellikle İngiltere'nin Yunanistan'a baskı yaptığını söyleyen Zaharova, "Yunanistan'ın bu baskıya dayanması gerekiyordu." dedi.

Yunanistan Dışişleri Bakanlığı ise Zaharova'nın açıklamalarına karşı, "Bugünün dünyasında büyüklüklerine bakılmaksızın ülkeler özgürdür, çok yönlü ve demokratik bir dış politika uygulayabilirler." diyerek Yunanistan'ın baskı altında böyle bir karar aldığı iddialarını reddetti. Yapılan açıklamada, Yunanistan'ın son gelişmeler öncesinde Rus diplomatlara ilişkin kanıtları Moskova'ya ilettiği ancak geri dönüş alamadığı da belirtildi. Ayrıca Yunan hükümet sözcüsü Atina ve Moskova arasında süren diplomatik krize ilişkin "Yunanistan'a karşı aralıksız devam eden saygısızlık durmalı. Kimse Yunanistan'ın içişlerine karışamaz ve bu hakka sahip değildir." dedi.

2018 Haziranında Makedonya ve Yunanistan arasındaki müzakerelerin ardından isim sorununda uzlaşmaya varılması, NATO'nun Makedonya'yı birliğe davet etmesi ile sonuçlanmıştı. Ancak Makedonya'nın NATO'ya katılabilmesi için anlaşmanın hem Yunan hem de Makedon parlamentosunda onaylanması gerekiyor. Bu gelişmelerle ilgili olarak iki ülkede de anlaşmaya dair protestolar devam ediyor. Açık bir şekilde Makedonya'nın NATO üyeliğine karşı olan Rusya da varılan uzlaşmadan rahatsızlık duymakta.

Bu süreçte Yunanistan ile Makedonya arasındaki isim anlaşmasını engellemek amacıyla Rusya'ya yakın Yunan iş adamlarının Makedonya'daki gösterileri teşvik etmek için ülkede para dağıttıkları ileri sürülmüştü. Organize suç ve yolsuzlukla ilgili hazırlanan bir raporda, Rus asıllı Yunan iş adamı ve PAOK spor kulübü başkanı İvan Savvidis'in aralarında Makedon taraftar gruplarının da bulunduğu bazı oluşumlara binlerce avro ödeme yaptığı belirtiliyordu.

Söz konusu Rus diplomatlar ise, bazı belediyelerde ve Ortodoks rahiplerin yaşadığı Athos Dağı'nda etki sahibi olmaya yönelik faaliyetlerde bulunmakla ve Makedonya ile olan isim sorunu meselesine müdahale etmeye çalışmakla suçlanıyorlar. Özellikle anlaşmaya karşı düzenlenen gösterileri destekledikleri iddia edilen Rus diplomatların, önemli mevkilerdeki devlet görevlilerine ve din adamlarına rüşvet vererek muhalefeti güçlendirmeyi amaçladıkları ifade ediliyor. Gelen haberlerde hem Yunanistan hem de Makedonya'daki göstericilere para aktarıldığı belirtilirken, iki ülke arasındaki krizin derinleşerek devam etmesi bekleniyor.

Nitekim yaşanan bu gelişmeler sonrası, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Yunanistan'a gerçekleştireceği resmî ziyareti iptal ederek diplomatik krizin kısa süreli olmayacağı mesajını verdi. 1999, 2004, 2009 ve 2017 yıllarında NATO'nun genişlemesi ile Avrupa'da sürekli olarak alan kaybettiğine inanan Moskova, Makedonya'nın da birliğe dâhil olmasıyla bölgedeki etkinliğinin önemli ölçüde kırılabileceğini düşünüyor. Bundan dolayı da Makedonya ve Yunanistan arasındaki anlaşmanın yürürlüğe girmemesi için

bölgedeki muhalefete her türlü desteęi sunuyor.

[1] Yunanistan'ın Aynoroz Yarımadası'nda bulunan Athos Dağı'nda bin yıldır Rus Ortodoks rahipleri yaşamaktadır. Ortodokslar için kutsal olarak kabul edilen bölgeyi Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin de iki kez ziyaret etmiştir. 2005'ten bu yana bölgeyi ziyaret eden Rus hacıların sayısı da sürekli olarak artış göstermiştir.